

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

L. Annæi Senecæ Philosophi Opera, Qvæ Exstant Omnia

Seneca, Lucius Annaeus <Philosophus>

Antverpiæ, 1605

M. Antonii Mvreti Ad Librvm Qvartvm Natvralivm Senecæ Qvæstionvm,
Notæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53700)

effoditur. Itaque ne vnum quidem eius est pretium: sed habet institores aqua, & anno-
 nam, prò pudor, variam. Vnguentarios Lacedaemonij vrbe expulerunt, & properè ce-
 dere finibus suis iusserunt, quia oleum disperderent. Quid illi fecissent, si vidissent re-
 ponendae niuis officinas, & tot iumenta portandae aquae deseruientia, cuius colorem fa-
 poremq̃ paleis, quibus custodiunt, inquinant? At dij boni, quam facile est extin-
 guere sitim sanam. Sed quid sentire possunt emortuae fauces, & occallatae cibus arden-
 tibus? Quemadmodum nihil illis satis frigidum, sic nihil satis calidum est. Sed arden-
 tes boletos, & raptim condimento suo mersatos, demittunt panè fumantes, quos dein-
 de restinguant niuatis potionibus. Videbis, inquam, quosdam graciles, & palliolo foca-
 liquè circumdatos, pallentes & aegros, non sorbere solum niuem, sed etiam esse, & frustra
 eius in scyphos suos deicere, ne inter ipsam bibendi moram tepescant. Sitim istam esse
 putas? Febris est: & quidem eò acrior, quòd non tactu venarum, nec in cutem effuso
 calore deprehenditur. Sed eò ipsum excoquit luxuria, inuictum malum, & ex molli
 fluidoque durum atque patiens. Non intelligis, omnia consuetudine vim suam perde-
 re? Itaque nix ista, in qua etiamnum natatis, eò peruenit vsu, & quotidianà stomachi
 feruitute, vt aquae locum obtineat. Aliquid adhuc quarite illi frigidius, quia pro nihilo
 est familiaris rigor.

M. ANTONII MVRETI
 AD LIBRVM QVARTVM
 NATVRALIVM SENECAE
 QVÆSTIONVM, NOTÆ.

VT omnes disputationes suas, vsitatà sibi
 consuetudine, sermone aliquo, qui ad for-
 mandos mores pertineat, condiat, de Nilo,
 grandine, niue, pluuias, dicturus, elegan-
 tissimo proœmio vsitur de vitandis adulatoribus: &
 quantopere eorum consuetudo tum periculosa, tum
 perniciofa sit. In eo emendando quid praestiterim &
 ipse mihi conscius sum, & sciet, si quis hos libros cum
 antea editis conferre voluerit.

1. ANTE VILLEIVM.] Parum abest, quin legen-
 dum suspicer Velleium, vt intelligatur Velleius Pa-
 terculus, cuius fragmenta quadam historiarum ex-
 stant. Ille quidem cerè perfricta frõis adulator fuit.

AD CAP. I. 2. QUID ITA NILVS ÆSTI-
 VIS MENSIBVS ABVNDET.] De hac nobilissimà
 questione multa disputat Herodotus libro secundo, sed
 multo copiosius multoq̃ eruditius Diodorus Siculus
 libro primo bibliotheca. Vide & Solinum capite XLV.
 & Plinium capite nono libri quinti, & Heliodorum
 libro secundo Aethiopicon.

AD CAP. II. 3. PROINDE AVT STERI-
 LIS ANNVS.] Plinius: In duodecim cubitis fa-
 mem sentit: in tredecim etiamnum esurit: XIII.
 cubita hilaritatem afferunt, XV. securitatem, XVI.
 delicias.

4. CVM POETA MEO.] Id est, tecum. erat
 enim & hic Lucilius poeta. Alij ineptè, cum poetà
 in eo.

5. OVIDIVM.] Memoria lapsus. Tibulli enim
 versus est, non Ouidij.

Te propter nullos tellus tua postulat imbres,
 Anda nec pluuio supplicat herba Ioui.

6. HANC DELPHINI.] Et de hoc naturali astu
 delphinarum aduersus Crocodilos, & de Tentyritarum
 audaciâ, vide Plinium cap. XXV. libri octauo.

7. ET BORYSTHENES.] Ineptè aliq̃, eas
 oras tenens.

8. EVDIMENES MASSILIENSIS.] Legendum
 Euthymenes, è libro quarto eorum qui Plutarcho
 tribuuntur, de placitis philosophorum.

AD CAP. III. 9. GRANDINEM.] Aristo-
 teles capite XII. libri I. Meteorologicon.

AD CAP. IV. 10. BENE EMENSVM DA-
 BO.] Bene emensum vocat & ἀμύρην, auctarium,
 corollarium. vt cum multis modis tritici pugillos ali-
 quot pro cumulo adiciunt.

11. OS PRÆCIDI, NON OCVLI ERVI SO-
 LENT.] Præcidere, aut fortassis præcludere os an-
 dientibus videntur, qui ita mentiuntur, vt contrà
 dici

A dici non facile possit: at oculos eruere, qui non verentur ea pro veris affirmare, qua ad speciem ipso mendacij coargui possunt. Execrere enim eos qui audiunt, quantum in ipsis est, videntur.

minentem praenoscere, & illis impiis sacrificiis, aut sanguinis à digito effusione, populum in impietate ac superstitione retinerent. Vide cum libro VI. Stromat.

AD CAP. VI. 12. NON TEMPORE MIHI.] Horum speculatorum futura grandinis meministi & Plutarchus libri septimi symposiacon capite secundo. Et ne tota res, quae aliqui primo ad speciem ridicula est, fabulosa existimetur, grauis & sanctus scriptor, Clemens Alexandrinus, putat magos fuisse, qui longè eorū qua in sublimi fierent obseruatione, grandinem im-

AD CAP. VII. 13. QVAMVIS MYNERA ETIAM DEOS VINCANT.] Respicit ad illud Homericum,

Δῶρα θεῶν ἀνθρώποις, δ' ὤπ' αἰδ' οἴου; βασιλίδας.

AD CAP. VIII. 14. De origine niuis, de qua hic agitur, videndus Aristoteles capite XI. libri 1. Meteorologicon.

B L. ANNÆI SENECAE
AD LVCILIVM
NATVRALIVM QVÆSTIONVM
LIBER QVINTVS.

In quo de Ventis & aëris motu agitur.

C **V**ENTVS¹ est fluens aër. Quidam ita definierunt: Ventus est aër CAP. I.
fluens in vnam partem. Hæc definitio videtur diligentior: quia
numquam aër tam immobilis est, vt non in aliquâ sit agitatione.
Sic tranquillum mare dicitur, cum leuiter commouetur, nec in
vnam partem inclinatur. Itaque si legeris,
Cum placidum ventis staret mare:
scito illud non stare, sed succuti leuiter: & dici tranquillum, quia
nec huc nec illò impetum capiat. Idem & de aëre iudicandum
est, non esse vnumquam immobilem, etiam si quietus sit. Quod ex hoc intelligas licet.
Cum sol in aliquem clausum locum infusus est, videmus corpuscula minuta in aduersum
ferri, alia sursum, alia deorsum, variè concurrantia. Ergo parùm diligenter com-
prehendet quod vult, qui dixerit, Fluctus est maris agitatio: quia tranquillum quo-
que agitur. At ille abundè sibi cauerit, cuius hæc definitio fuerit: Fluctus est maris
D in vnam partem agitatio. Sic in hac quoque re, de qua cum maximè quarimus, non
circumscribetur, qui ita se gesserit, vt dicat: Ventus est fluens aër in vnam partem:
aut, Ventus aër est fluens in partu, aut vis aëris in vnam partem euntis, aut cursus
aëris aliquo concitator. Scio quid responderi pro definitione alterâ possit. Quid necesse
est adiciere te, in vnam partem fluens aër? Vtique enim quod fluit, in vnam partem
fluit. Nemo aquam fluere dicit, si tantum intra se mouetur, sed si aliquò fertur. Potest
ergo aliquid moueri, & non fluere: at è contrario non potest fluere, nisi in vnam partem.
Sed si hæc breuitas satis à calumniâ tuta est, hac vtamur. Si verò aliquis circumspectior
est, verbo non parcat, cuius adiectio cauillationem omnem poterit excludere. Nunc ad
ipsam rem accedamus, quoniam satis de formulâ disputatum est. Democritus II.
ait, cum in angusto inani multa sunt corpuscula, quæ ille atomos vocat, sequi ventum.
At contrâ, quietum & placidum aëris statum esse, cum in multo inani pauca sunt cor-
puscula. Nam quemadmodum in foro aut vico quamdiu paucitas est, sine tumultu am-
bulatur: